

АНАЛІЗ РЕСУРСІВ У ЛОГІСТИЧНІЙ СИСТЕМІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

RESOURCE ANALYSIS IN LOGISTICS SYSTEM OF THE INDUSTRIAL ENTERPRISE

УДК 658.5;658.7

Біловодська О.А.

к.е.н., доцент кафедри
маркетингу та УІД
Сумський державний університет

Кириченко Т.В.

аспірант кафедри маркетингу та УІД
Сумський державний університет

У статті розглянуто основні види ресурсів промислового підприємства. Охарактеризовано сутність поняття «ресурсний потенціал підприємства». Визначено вагомість логістичних систем на підприємстві. Відмічена доцільність використання логістичного підходу при управлінні ресурсами на підприємстві.

Ключові слова: ресурси підприємства, ресурсний потенціал, логістична система, логістичний підхід до управління, промислове підприємство.

В статье рассмотрены основные виды ресурсов промышленного предприятия. Охарактеризовано сущность понятия «ресурсный потенциал предприятия». Определено значимость логистических систем на пред-

приятии. Отмечено целесообразность использования логистического подхода при управлении ресурсами на предприятии.

Ключевые слова: ресурсы предприятия, ресурсный потенциал, логистическая система, логистический подход к управлению, промышленное предприятие.

The article deals with the main types of resources of the industrial enterprise. Described the essence of the concept «resource potential of the enterprise». Determined the importance of logistics systems at the enterprise. Noted the expediency of using a logistic approach in resource management at the enterprise.

Key words: resources of enterprise, resource potential, logistic system, logistic approach to management, industrial enterprise.

Постановка проблеми. Як показує світовий досвід, досягнення поставленої мети неможливо без формування і функціонування в рамках підприємства відповідного механізму, що дозволяє проводити роботу з управління його потенціалом. Відповідно однією із найважливіших складових формування потенціалу промислових підприємств є його ресурсна складова. Значимість цієї складової обумовлена тим, що вона бере безпосередню участь у формуванні основних конкурентних переваг підприємств і забезпечує отримання бажаного рівня прибутковості. Відповідно керівництво кожного підприємства повинно прагнути до формування та удосконалення системи політики управління ресурсами, зокрема, за рахунок логічного підходу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним та практичним аспектам аналізу ресурсного забезпечення та управління ресурсним потенціалом присвячена значна кількість робіт учених, зокрема, істотний внесок зробили І. Вовк [1], М. Гарина [2], С. Терещенко [3], Н.Краснокутська [4] та ін. Однак, при цьому **недостатньо** уваги приділялося аналізу ресурсів з позиції їх управління в логістичній системі промислового підприємства.

Постановка завдання. Метою даної статті є огляд основних видів ресурсів промислового підприємства залежно від класифікаційних ознак та визначення доцільності управління ресурсами на основі логістичного підходу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виробничо-організаційну та збутову діяльність будь-якого підприємства забезпечує належна кількість персоналу, оргтехніки, транспорту і т. д., які узагальнено можна визначити, як ресурсне забезпечення підприємства. Відповідно раціональне управління ресурсами підприємства стає запорукою його успішного функціонування.

Поняття «ресурс», (з фр. ressource – засіб, спосіб, дані) у широкому розумінні означає – все, що необхідно людині (фізичній особі) і організації (в тому числі юридичній особі) для досягнення мети, задоволення власних потреб і потреб суб'єктів або об'єктів зовнішнього середовища.

У загальному вигляді, під ресурсами підприємства необхідно розуміти сукупність засобів виробництва, джерел і їх запасів, наявних у підприємства, які також можуть бути мобілізовані і приведені в дію, використаними для досягнення поставлених перед підприємством цілей.

Існує багато різних класифікацій ресурсів. Часто економічні (виробничі) ресурси класифікують наступним чином:

- за складом: матеріальні, фінансові, трудові, природні;
- за структурою: засоби праці, предмети праці, продукти праці;
- за сферою використання: у сфері виробництва, у сфері обігу;
- за походженням: первинні та вторинні.

Згідно оцінки на основі альтернативної цінності, ресурси підприємства, класифікують за такими типами:

- ресурси загального типу (у рамках компанії і за її межами альтернативна вартість такого роду ресурсів однакова);
- ресурси специфічного типу (у рамках компанії альтернативна цінність подібного роду ресурсів на порядок вище, ніж за її межами);
- ресурси інтерспецифічного типу (поза межами даної компанії такого роду ресурси взагалі не мають альтернативної вартості).

За джерелом [2] виділяються наступні види ресурсів:

- технічні ресурси (виробничі потужності, устаткування, матеріали тощо);
- кадрові ресурси (кваліфікація, прагнення до знань та удосконалення);
- фінансові ресурси (власний і позиковий капітал, ліквідність, активи т. д.);
- інформаційні ресурси (можливості розширення й підвищення вірогідності інформаційної бази, кількість і якість інформації тощо);
- технологічні ресурси (наукові технології, розробки та ін.);
- інтелектуальні ресурси (рівень культури, знань, феномени винахідливості та креативності і т. д.);
- просторові ресурси (розміщення об'єктів нерухомості, комунікацій, можливість розширення тощо);
- ресурси організаційної структури системи керування (характер і гнучкість керуючої системи, швидкість проходження керуючих впливів тощо);
- екологічні ресурси (можливість відтворення природно-антропогенних і природних систем, які задіяні людиною в процесі виробництва) [5].

Поняття «потенціал» (лат. – сила) – можливість, здатність, сила, що існує у прихованій формі й може виявлятися за певних умов. Узагальнено, потенціал можна охарактеризувати, як сукупність ресурсів і можливостей, які можуть бути використані підприємством для досягнення певних цілей.

Коло визначень ресурсного потенціалу підприємства дуже широке. Різноманіття підходів до розуміння сутності ресурсного потенціалу дає змогу вважати його багатоаспектним поняттям. На думку автора [6], узагальнено ресурсний потенціал можна визначити, як систему взаємопов'язаних різних видів ресурсів, які є у розпорядженні підприємства або можуть бути залучені до його господарської діяльності для максимального задоволення потреб споживачів та підвищення його конкурентоспроможності на ринку. При цьому він визначається не просто кількістю та якістю ресурсів, які є на цей момент, а й їхнім оптимальним співвідношенням, відповідністю їхньої величини і складу потребам вирішуваних завдань.

Одним з базових понять логістики є поняття логістичної системи. Різні види систем забезпечують функціонування економічного механізму. Серед них слід виокремити логістичні.

Під логістичною системою розуміють організаційно-управлінський механізм координації, який дає змогу досягти ефекту завдяки чіткій злагодженості у діях спеціалістів різноманітних служб, які беруть участь в управлінні матеріальним потоком.

Мета логістичної системи – доставка у задане місце необхідної кількості та асортименту товарів та виробів, максимально підготованих до виробничого чи особистого споживання при заданому рівні витрат. При цьому, мета логістики – доставка вантажів «just in time» (точно у строк) при мінімальних витратах трудових та матеріальних ресурсів [7].

Відповідно, з метою ефективного управління та розподілу ресурсів слід налагоджувати раціональну роботу логістичних систем, адже вони є вагомим фактором мінімізації витрат при підвищенні загальних показників виробничо-збутової діяльності промислового підприємства.

У наш час логістичний підхід управління ресурсами набуває все більшої популярності. Найважливішими чинниками ефективності використання ресурсів на засадах логістики в даному випадку будуть виступати:

- мінімізація витрат, пов'язаних із зберіганням запасів;
- своєчасне забезпечення промислових підприємств необхідною кількістю ресурсів для організації безперебійного виробничого процесу;
- максимізація рівня задоволення потреб споживачів продукцією промислових підприємств.

Застосування в господарській діяльності основних засад логістики є для промислових підприємств додатковим резервом досягнення нових конкурентних переваг. Це пояснюється посиленням рівня конкурентної боротьби між різними суб'єктами ринку, вдосконаленням технологій виробництва і розподілу продукції, розробленням все нових видів продукції та їх модифікацій [8].

Логістична концепція управління впливає майже на кожен аспект формування прибутків і збитків. Використовуючи логістичну концепцію управління шляхом організації закупівель і розподілу, промислові підприємства можуть досягти зниження рівня витрат і поліпшення якості постачань, підвищити можливості адаптації підприємств до запитів ринку, а також гарантувати високий сервіс споживачам, тим самим отримуючи додаткові конкурентні переваги. Відповідні зміни в логістичній стратегії впливають на фінансові результати діяльності підприємства та роблять свій внесок у забезпечення їхньої довгострокової життєдіяльності [9].

Висновки з проведеного дослідження. Ресурси підприємства є запорукою його безперебійного функціонування. Відповідно ефективне управління загальною сукупністю ресурсів підприємства – ресурсним потенціалом – є фактором забезпечення стійких фінансово-економічних показників. Загальні принципи логістичної концепції управління ресурсним потенціалом є запорукою мінімізації витрат на збереження ресурсів та максимізації задоволеності споживачів продукцією.

Подальші дослідження мають спрямовуватися на формування загальної критеріальної оцінки наявності всіх необхідних складових ресурсного забезпечення підприємства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Вовк І. Класифікація ресурсів підприємства. Сучасні підходи [Електронний ресурс] / І. Вовк //

Соціально-економічні проблеми і держава. – 2011. – Вип. 1(4). – Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11vippsp.pdf>

2. Гарина М.С. Управление ресурсным потенциалом как элемент устойчивого развития предпринимательской структуры / М.С. Гарина [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.scienceforum.ru/2016/pdf/19772.pdf>

3. Терещенко С.І. Алгоритм визначення оптимального рівня ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств / С.І. Терещенко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2015. – Вип. 15, ч. 4. – 80–83 с.

4. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посібник / Н.С. Краснокутська. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.

5. Кириченко Т.В. Управління ресурсним потенціалом як стійка тенденція дематеріалізації на промислових підприємствах / Т.В. Кириченко / Актуальні питання, проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку країни: збірник тез наукових робіт учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 25–26 листопада 2016 року) / ГО «Центр економічних досліджень та розвитку». – У 2-х частинах. – О.: ЦЕДР, 2016. – Ч. I. – С. 97–100.

6. Алексєєв С.Б. Визначення поняття «ресурсний потенціал підприємства» / С.Б. Алексєєв, Є.І. Жебокритький // Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво. – 2014. – № 2. – С. 53–56. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2014_2_11

7. Логістичні системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/126/76/1/9/>

8. Кириченко Т.В. Логістичний аспект управління ресурсним потенціалом промислових підприємств / Т.В. Кириченко // Дослідження ефективності факторів зростання конкурентоспроможності економіки: теорії та пропозиції: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 25–26 листопада 2016 року). – К.: «Київський економічний науковий центр», 2016. – С. 64–67.

9. Біловодська О.А. Характеристика основних підходів до оцінювання ефективності використання ресурсів на промисловому підприємстві / О.А. Біловодська, Т.В. Кириченко // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – Вип. 5(1). – С. 51–53. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2016_5%281%29_12

resources. Modern approaches]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* (electronic journal), vol. 1(4). Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11vippsp.pdf>

2. Garina M.S. *Upravlenie resursnym potentsialom kak element ustoychivogo razvitiya predprinimatelskoy struktury* [Management of resource potential as an element of sustainable development of an entrepreneurial structure]. Available at: <http://www.scienceforum.ru/2016/pdf/19772.pdf>

3. Tereshchenko S.I. (2015). *Alhorytm vyznachennia optymalnoho rivnia resursnoho potentsialu silskohospodarskykh pidpriemstv* [Algorithm for determining the optimal level of resource potential of agricultural enterprises]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. Seriya «Ekonomiczni nauky», vol. 15, part 4, pp. 80–83.

4. Krasnokutska N.S. (2005). *Potentsial pidpriemstva: formuvannia ta otsinka: navch. posibnyk* [Enterprise Potential: Formation and Evaluation: Teaching manual.]. K.: Tsentr navchalnoi literatury.

5. Kyrychenko T.V. (2016). *Upravlinnia resursnym potentsialom yak stiika tendentsiia dematerializatsii na promyslovykh pidpriemstvakh* [Management of resource potential as a stable tendency of dematerialization at industrial enterprises]. *Proceedings of the Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia* (Ukraine, Odesa, November 25–26 lystopada). O.: TsEDR, part I, pp. 97–100.

6. Aliksieiev S.B., Zhebokrytskyi Ye.I. (2014). *Vyznachennia poniattia «resursnyi potentsial pidpriemstva»* [Definition of the concept «resource potential of the enterprise»]. *Derzhava ta rehiony*. Ser.: Ekonomika ta pidpriemnytstvo (electronic journal), vol. 2, pp. 53–56. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2014_2_11

7. Lohistychni systemy [Logistics systems]. Available at: <http://studentbooks.com.ua/content/view/126/76/1/9/>

8. Kyrychenko T.V. (2016). *Lohistychnyi aspekt upravlinnia resursnym potentsialom promyslovykh pidpriemstv* [Logistic aspect of resource potential management of industrial enterprises]. *Proceedings of the Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia* (Kyiv, November 25–26). K.: «Kyivskyi ekonomichni naukovyi tsentr», pp. 64–67.

9. Bilovodska O.A., Kyrychenko T.V. (2016). *Kharakterystyka osnovnykh pidkhodiv do otsiniuvannia efektyvnosti vykorystannia resursiv na promyslovomu pidpriemstvi* [Characteristics of the main approaches to the assessment of the efficiency of the use of resources at an industrial enterprise]. *Ekonomiczni visnyk Zaporizkoj derzhavnoi inzhenernoi akademii* (electronic journal), vol. 5(1), pp. 51–53. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2016_5%281%29_12

REFERENCES:

1. Vovk I. (2011). *Klasyfikatsiia resursiv pidpriemstva*. *Suchasni pidkhody* [Classification of enterprise

Bilovodska O.A.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Marketing and MIA,
Sumy State University

Kyrychenko T.V.

Postgraduate Student at Department of Marketing and MIA,
Sumy State University

RESOURCE ANALYSIS IN LOGISTICS SYSTEM OF THE INDUSTRIAL ENTERPRISE

The article deals with the main types of resources of the industrial enterprise. Described the essence of the concept «resource potential of the enterprise». Determined the importance of logistics systems at the enterprise. Noted the expediency of using a logistic approach in resource management at the enterprise.

As the world experience shows, achievement of the set goal is impossible without the formation and functioning within the enterprise of the appropriate mechanism, which allows working to manage its potential. Accordingly, one of the most important components of the formation of the potential of industrial enterprises is its resource component. The significance of this component is due to the fact that it takes a direct part in the formation of the main competitive advantages of enterprises and provides the desired level of profitability. Accordingly, the leadership of each enterprise should strive for the formation and improvement of a system of resource management policy, in particular, at the expense of a logical approach.

Application in the economic activity of the main principles of logistics is for industrial enterprises an additional reserve to achieve new competitive advantages. This is due to the increase in the level of competition between different market players, the improvement of technology production and distribution of products, the development of new types of products and their modifications.

Resources of the enterprise are the key to its uninterrupted operation. Accordingly, effective management of the aggregate resources of the enterprise – the resource potential – is a factor in ensuring stable financial and economic indicators. General principles of the logistic concept of managing the resource potential are the key to minimizing the costs of maintaining resources and maximizing consumer satisfaction with products.